

Foto-grafika

Jako téma mé eseje pro předmět Y33DIF – Zpracování digitální fotografie jsem měl původně připravené téma: Vývoj a historie módní a reklamní fotografie. Jako zdroj jsem chtěl použít poměrně pěkně připravený cyklus článků na serveru www.lightgarden.cz, se zaměřením na české prostředí s průnikem do současnosti například pomocí díla Stanislava Petery. Po přečtení dostupných zdrojů a zamyšlením nad záměrem práce jsem ale toto téma opustil. Myslím si, že módní a reklamní fotografie, její vznik, vývoj a historie nejde zestručnit do dvou stránek, které mám vyhrazené pro tuto esej.

Pro výběr druhého tématu mé eseje mne inspiroval můj otec, také Milan Havlík, se kterým vedu už několik let spor a polemiku nad tématem: Je současný fotograf stále ještě fotograf, nebo už je to spíše grafik, který občas až necitlivě zasahuje do reality?

Nejdříve uvedu v jakém jsem prostředí pro dokreslení celé situace. Můj dědeček – František Havlík byl učitelem chemie a fyziky na základní škole. Při této práci si ještě “přivydělával” jako svatební fotograf s působností na jindřichohradecku, zejména na zámku Červená Lhota. Vlastnil v té době moderní fotografickou techniku Praktica LLC, pevné objektiv Pentacon a doma měl jednu místnost stále vybavenou jako temnou komoru se dvěma zvětšováky. Můj otec je strojírenský inženýr, který se sice fotografii naplno nevěnuje, ale byl v tomto směru velmi ovlivněn právě dědečkem. Jako poslední vrchol trojúhelníku jsem tu já – Milan Havlík, fotografii se věnuji už 9 let, z toho posledních 5 let profesionálně. Vlastním v současné době tři digitální zrcadlovky a své výtvary zpracovávám na MacBooku Pro, kde mám nainstalován Adobe Photoshop a Adobe Lightroom.

Už při tomto výčtu může být jasné, kde leží těžiště našeho sporu. Otec byl vychován v prostředí, kde digitální technika ještě vůbec neexistovala, co se oboru fotografie týká a proto s velkou nelibostí přijímá můj pohled na věc, protože já jsem vyrostl současně právě s digitální fotografickou technikou.

Oblíbená věta mého otce je: “Dneska může dělat fotografa každý, vezme do ruky foťák se stabilizátorem, nastaví si automatickou expozici, zmáčkne spoušť a vyfotí třeba 2500 snímků, ze kterých pak vybere dva, tři povedené.” Já s tímto tvrzením vesměs souhlasím, ale říkám, že takto se chovají amatéři a nebo “hobby” fotografové, kteří opravdu vyfotí velkou spoustu fotografií, z nich vyberou jednu dvě, ty dále upraví v nějakém softwaru a pak je dávají na obdiv v internetových galeriích. Myslím si, že to je dobře, že je fotografie v dnešní době takto dostupná běžným lidem, že každý si může pořídit pěkné snímky z dovolené a z oslavy narozenin. Argument mého otce, že dříve musel fotograf šetřit materiálem a každý snímek si

promyšlet má sice hodnotu, takto se ale zase choval jen fotograf, který se fotografii věnoval a ne amatér na dovolené v Tatrách.

Tím se dostávám k dalšímu tématu a to je promyšlení fotografií, záměr fotografie a celá příprava focení. Opět zde platí, že v dnešní době je svět zaplaven fotografiemi, které jsou doslova nacvakané a jejich technická kvalita není ideální – je to dáno zase onou masovou rozšířeností. Takto se zase chovají fotoamatéři a nemůžeme jim to mít za zlé, já také velice často sáhnu po kompaktu nebo dokonce mobilním telefonu, když například ve škole potřebuju vyfotit část poznámek napsaných na tabuli. Je to dáno potřebou rychlého zadokumentování. Naopak když připravuji nějaké módní (fashion) focení, kde výsledek musí být stoprocentní, tak právě delší čas trvají přípravy a promyšlení celé akce (lokace, kompozice, světla a svícení, následné úpravy), než potom samotné focení. Z toho soudím, že práce profesionálního fotografa se v tomto moc nezměnila – stále platí, že pokud chce člověk dosáhnout dobré fotografie, musí jí umět připravit a to jak dokonalým zvládnutím techniky, tak přípravou, “uměleckým” záměrem a dále následnými úpravami.

Tímto se dostáváme k poslední části, asi největším svárem je používání softwaru pro úpravu fotek a zda se výsledek ještě dá považovat za fotografii. Definice říká: **Fotografie** je proces získávání a uchování obrazu za pomoci specifických reakcí na světlo, a také výsledek tohoto procesu. Zahrnuje získání záznamu světla tak, jak jej odrážejí objekty, na světlocitlivé médium pomocí časově omezené expozice. Proces je uskutečněn mechanickými, chemickými nebo digitálními přístroji – fotoaparáty. Praktická lidská činnost, při které je tento proces uskutečňován se obvykle nazývá **fotografování**. S tímto oba nemáme problém, problém nastává u rozsáhlejších úprav fotografií, jako jsou retuše, vyhlazování pleti, změna proporcí lidského těla,... Tam se náš pohled na věc značně odlišuje.

Já tvrdím, že tyto úpravy, pokud jdou ruku v ruce s účelem fotografie, tak jsou přípustné. Otec tvrdí, že pokud provedu tyto úpravy, tak ve výsledku už se nejedná o fotografii, ale o grafickou práci a tím pádem já nejsem fotograf, ale grafik. Tvrdí, že pro vytvoření toho, čemu já říkám fotografie, člověk nemusí o fotografování vědět vůbec nic, stačí mu nacvakat oněch 2000 snímků, vybrat jeden a ten potom upravit – takže stačí znalost práce s programem na úpravu fotek. To podle něj degraduje práci fotografů a výsledek už není fotografie.

Já naopak tvrdím, že díky digitální technice a možnosti úprav fotek v PC se otevřela možnost pořizovat pěkné fotografie širší veřejnosti, ale platí zde to, co v každé oblasti lidské působnosti, pokud chcete být lepší než ostatní, musíte umět něco navíc, takže ideální je umět a znát principy fotografické práce, doplněné o znalost úprav fotografií na počítači. Myslím, že srovnání s klasickým fotografováním na analogové zrcadlovky asi nemá úplně smysl, protože

možnosti u obou cest pořízení fotografie jsou rozdílné – jedná se o jiné použité prostředky k dosažení stejného výsledku – fotografie. Ty už pak porovnávat a hodnotit můžeme, ale způsoby jejich pořízení jsou těžko porovnatelné.

Na závěr jen uvedu, v jakém stavu je naše polemika v těchto chvílích. Pravděpodobně náš spor přerostl do roviny generačního sporu a mého vzdoru proti autoritě, nicméně u nás doma jsme se dohodli na tom, že fotografie se budou označovat výsledky, které budou v hmatatelné – tedy v papírové podobě a budou vytvořeny klasickým – analogovým způsobem. Naproti tomu výsledky práce pořízené digitálním přístrojem, upravené v počítači a k náhledu také v počítači, budeme označovat jako obrázky.